

Núm. 629

Any XIII

Barcelona 20 de Setembre de 1900

LA TOSCANA

SETMANARI CATALÀ

10 CENTIMS lo número

DESPRÉS D' UN TIBERI

Macas com un pom de flòrs,
son bonas, però de gresca,
v'ls seus cossos seductors

(c) Ministerio de Cultura 2006

JUN TIBERI D' ARCALDES

Al acordar lo Gobern de la vehina nació, obsequiar á tots los arcaldes de Fransa, á bon segur que no va calcular l' acort que prenia perque sent molts los arcaldes y estant tots ells acostumats á administrar lo Comú, se necessita un diluvi de pans, bistechs y altres comestibles pera deixarlos satisfets, encare que siga sols per sis horas.

Aquí hem vist á molts arcaldes, que mes que menjari, devoravan; suposém que 'ls de Fransa no deuen estar tampoch desganats.

Per lo tant, ja sabrá 'l Gobern francés lo que li costa aquet convit.

Lo banquet ha de celebrarse 'l dissapte próxim en la explanada del jardí de las Tullerias y es de suposar que com totas las festas J' aquesta classe se veurá molt concorregut, y que si hi ha cigarros, no faltarà qui s' en endugui un caixonet, pera fumar á la salut del pais. Lo mateix, exactament, que passa aquí en los grans tiberis.

Deixant apart los gastos que 'l tech ocasioni, es precis convenir en que 'l Gobern de Fransa ha lograt un brillant éxit, puig ja hi ha mes de 20.000 personas qu' han tingut l' abnegació d' acceptar lo convit, y 's calcula qu' arrivarán á 22.000 los comensals del banquet en qüestió.

L' any 1889 durant l' anterior Exposició, també 'ls arcaldes foren convidats pe 'l Gobern y joh dolor! sols va comptarse ab 9.500 adhesions.

¿Ara 's compta ja ab 20.000? L' éxit no pot ser mes grandiós.

Sembla que 's tracta d' obsequiar als arcaldes ab un esmorzar forti, ab postres variats, pá, vins... y bona carn.

Pera donar cabuda á tants convidats, ademés del envelat acordat construir en l' avinguda dei jardí, paralela al carrer de Rívoli qu' ara 's creu insuficient, s' en aixecará un' altre de cabuda mes que regular.

Un envelat podrà contenir 12.000 personas y 10.000 l' altre. Entre aquets dos envelats, hi haurá dos ó tres passillos cuberts, pera anar d' una tenda á l' altra.

En la taula d' honor ó presidencial hi serán servits 150 cuberts.

Los senyors Potel y Chavot, los que, á la qüenta, son dos becos de fama, de Paris, son los que s' han encarregat de servir l' ápat, cosa complicadissima, puig no es bufar y fer ampollas servir bé y al mateix temps á 22.000 personas.

Pera organizar lo banquet han posat en prempsa lo cervell mes de quatre eminencias culinarias arrivantse á formar després d' un detingut estudi, un verdader plan de campanya.

Hi haurá doze cuynas en las que travallaran 1.200 cuyners. Pera assegurar la regularitat del servey totas las cuynas se comunicaran per teléfono.

La vianda que 's consumeixi, llegim que serà la següent:

3.000 kilos de filet de bou, 2.500 kilos de salmó fresch, 1.500 faisans, 2.500 ánechs y altres tants pollastres.

Se heurán 22.000 ampollas de vi comú, (una ampolla per barba) y ademés los vins bons, que representan una fortuneta.

Com que l' aygua cria granotas, s' ha acordat ser molt mirat en servirla, aixis es que n' hi haurá sols á la taula ó taulas 10.000 ampollas.

De panets n' hi haurá 66.000. No es exagerat; resultan á 3 per cap, y qualsevol arcalde es capás de menjarsen molts mes.

Lo punt mes negre pera 'ls becos Potel y Chavot, ha sigut trobar la vaçilla necessaria y 'ls cuberts indispensable's.

S' han trobat ab que 'n tot Paris no hi ha mes de 6.000 cuberts que 's puguin llogar.

No obstant, després de recorreho tot, han conseguit ja reunir 176000 plats, 50.000 cuberts y 50.000 culleretas de café.

Quan estigan llestos los envelats, comensarà la instalació de cuynas y taulas, las quals tindrán juntant los extremos, set kilòmetres de llargada.

Com se pot compendre, 'l Director de las instalacions per recorre tal extensió necessitaria un tranvia; pero no tenintlo, dirigeix las maniobras desde un automóvil.

Els, si encare té mamá, molt oportunament pot dirli:

El automóvil, mamá,
es una cosa,
que sorprende á la gente, mamá,
y es prodigiosa, etc., etc.

(Música de 'l Último Chulo)

Se diu que sols pera posar los cuberts se necessitarán dos dias; pero á dir vritat, pocas personas deurán ocuparse en aquesta operació. Si fossin vint y dos mil, (lo número de convidats) las personas que 's destinesin á posar cuberts, la feyna quedaria llesta en un obrir y tancar d' ulls.

¿Oy?

L' ORGULLÓS

IMITACIÓ.—Dedicat á ma amiga M. T.

Se creu ipobre Marcelino!
perque d'ú barret de copa,
que tothom del mon que 'l topa
li té de besar la má.

Infelis qui com ell pensa
y ab son afany de ser rich,
desprecia á n' el amich
que molts cop li ha donat pá!

Trobar podrà qui l' enveji,
(si son passat no coneix)
per l' or que 'n sons dits lluheix
y per son vestir luxós.

Mes jay! que á no trigá gayre
y ensenyat per la esperiencia,
remordiments de conciencia
ha de sentir l' orgullós.

MIQUEL O.

¡¡Lo Mestre d' Estudi!!

De roba feta á trossos—vestit á la lleugera,
ab cara de miseria—mes que étich, transparent,
un mestre dels d' escola—que s' deya senyor Pera,
aixis tot badallantne—sas queixas dava al vent.

«—Que hermosa qu' es la vida—la vida regalada
del home que al llevarse—ja sab qu' ha de trová,
la taula á totes horas—ab bons menjar parada,
y las butxacas plenes—de quartos á vessá.

Quan sento qu' ab discursos—los sabis de valia
en alta veu pregonan—que l' mon marxa al progrés
si forsas no m' mancavan—«Mentida!» els hi diria,
en mi la prova tenen—de ser bén al revés.

Avantas cap canonje—de panxa me guanyava
ni en costa mallorquina—se n' trova de tant preu;
avuy ni la candela—que de gastar s' acava
presenta menos bulto—que lo volumen seu.

Llavors serne lograva—l' enveja dels mes grassos,
vuy fins dels magriscolis—ne so compadescut;
fils ferros tinch per camas—cabells ne tinch per brassos
ni sombra só ja d' home—per alt so' un esternut.

El coll pot be servirne—per fer de mitxa cana,
un metro te la boca—me surt un pam el nas;
si en el mirall me poso—retrato de la gana,
travall tan admirable—*Fortuny* no l' feya pas.

Afana á las estables—la boca per trenyinas;
las barras de no moures—no tenen moviment;
las camas si camino—me portan ab tentinas;
y l' ventre no s' recorda—lo qu' es menjá calent.

La patria m' doná un títol—en cambi de pessetas
perque al jovent que puja—pogués deixá ilustrar...
la pols cubreix las taules,—los llibres y llibretas,
¡no m' pagan las mesadas—y l' titol m' he menjat.

Recursos ja no m' quedan—per viurer com persona,
ni res per roseigarne—pitjor qu' un ratoli...
al menos tingués *Fleuri*—la xefla fora bona,
mes ara d' escubertas—no n' fan de pergami...!

¡Que vinguin ab discursos—los sabis de valía
en alta veu cantantne—que l' mon marxa al progrés
no menjó ni soch sombra—de lo que vaig se 'un dia,
en mi se veu la prova—que marxa ab retrocés.

¡Que trista qu' es la vida—la vida condemnada
del home qu' al llevarse—ja sap qu' ha de trová,
la taula á totes horas—sens veurer may parada
y las butxacas vuydas—y gana... per menjá—».

Badall dels horrorosos—sa llengua deixá muda
badall que may parava—pel pobre desditxat...
sa boca obrintse... obrintse—mes sempre ab forsa ruda..
fins á perdres el mestre—sent re en la inmensitat!

R. A. y A.

LA GORRA DE COP

¿Perque eixa tendra criatura,
que está corrent per la sala,
si s' tomba apenas exhala
un sol jay! ni arranca 'l plor?
¿Porqué apoyant sas manetas
en la encerada rejola
s' aixeca rihent tota sola?

—Perque dú *gorra de cop*.

Pot ser dessota la palla
caprichosament teixida,
que quantas voltas la vida
salva al noyet cada jorn,
hi té sa morada un geni,
que l' mon admirará un dia.
y que latent ja existía
sota la *gorra de cop*.

Si en lo cap, segons afirman
los frenólechs d' esperiencia,
las facultats y la ciencia,
se reparteixen per bonys;
lo que l' guard' de mitjpartirse
podrá jamay menysprearse?
—Los sabis han de abaixarse
devant la *gorro de cop*

Pot ser en Córcega un dia,
fent sa infantil correguda,
contra una roca cayruda
caigué lo gran Napoleón.
¿A qui, puig, deurá la Fransa
tant inflament, tantas glorias,
y tan costosas victorias
sino á sa *gorra de cop*?

Y aqueixa gentil nineta,
que tots los jóvenes admirán,
y que per ella suspiran
ab santa flama d' amor?
¿tan fatillera sería,
fora sa cara tan bella,
si no hagués en son temps ella
portat la *gorra de cop*?

D' ella lo patró prengueren
per llurs turbans los Rabins;
del Corán als paladins
la forma pels capells don';
y convensuts tots los reys
de sa petita persona,
han fet construir la corona
com una *gorra de cap*.

Molt poch exposada está
de las modas al vaivé;
al dolent guarda tan bé
com al home mes virtuos'
y en la mes pobre cabanya
penjada en rovellat clau,
com guardada en lo palau
se veu la *gorra de cop*.

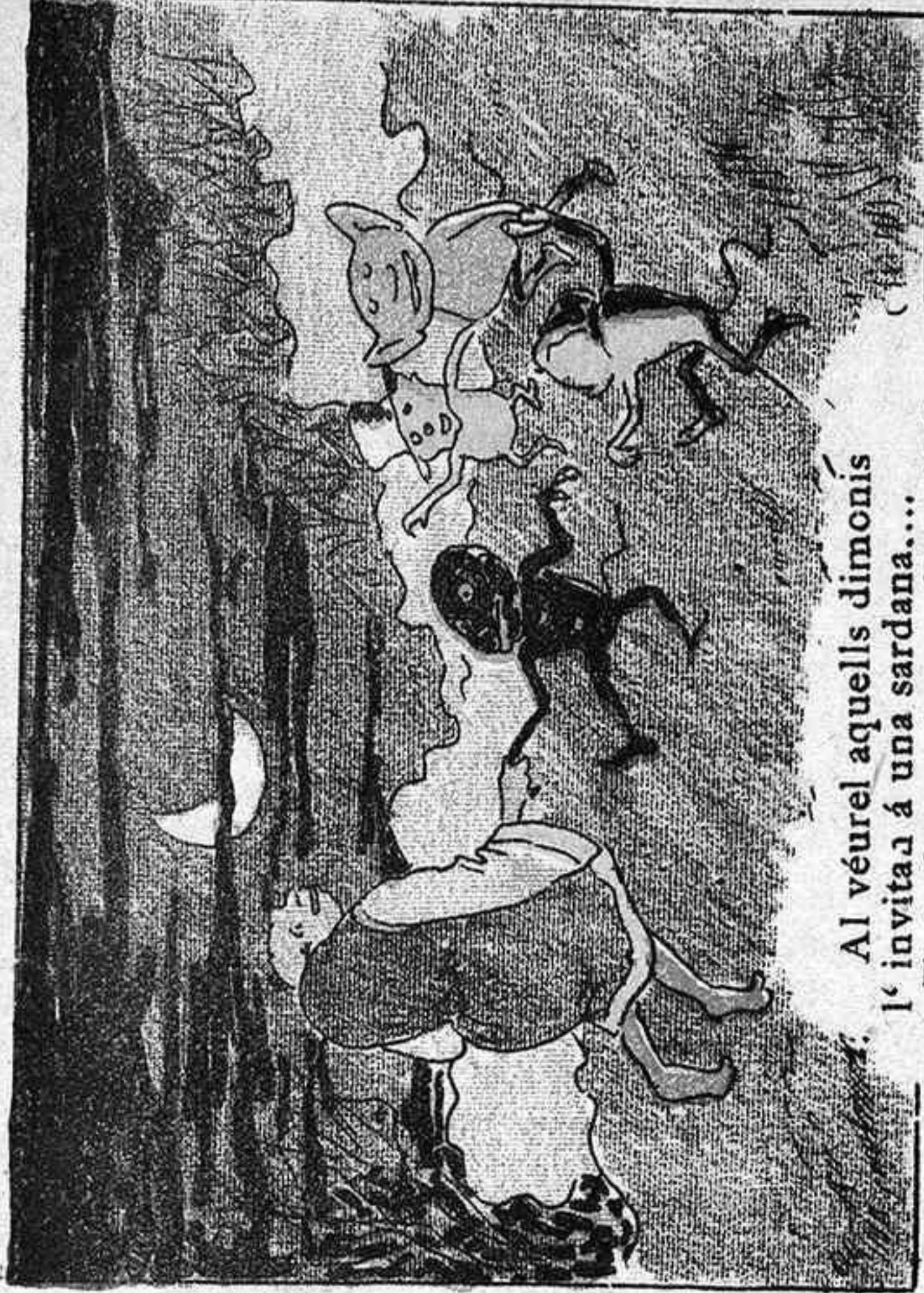
¡Oh gorra! tú que mon cap
en ma infancia conservares
y en mas caygudas salvares
ma toveta closca d' os:
permít que en tan pobres rimas
haja puntejat ma lira,
puig veig que tothom sospira
lo temps de *gorra de cop*.

DAMAS CALVET.

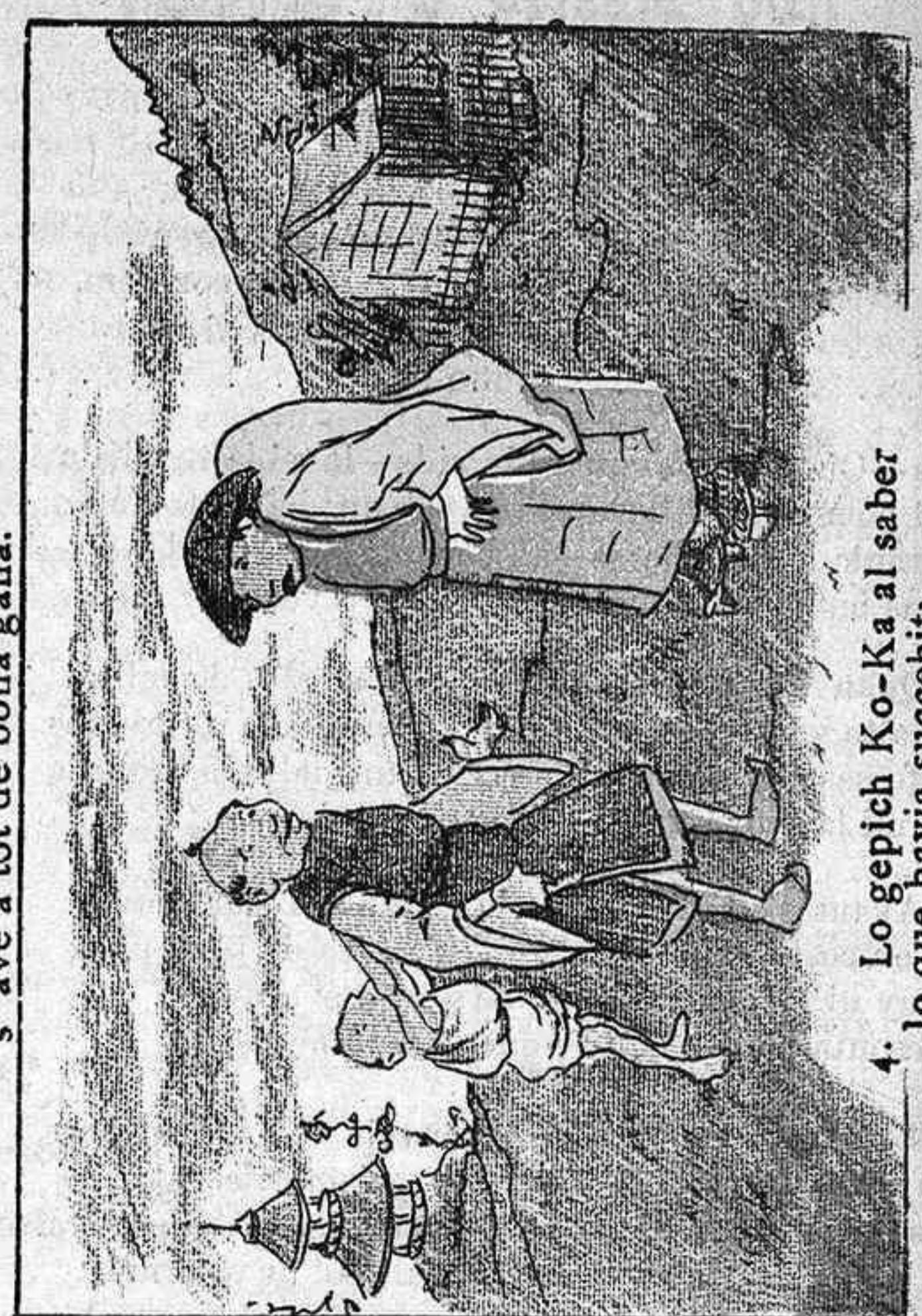
LOS DOS GEPERUTS

QUENTO JAPONÈS

LA TOMASA

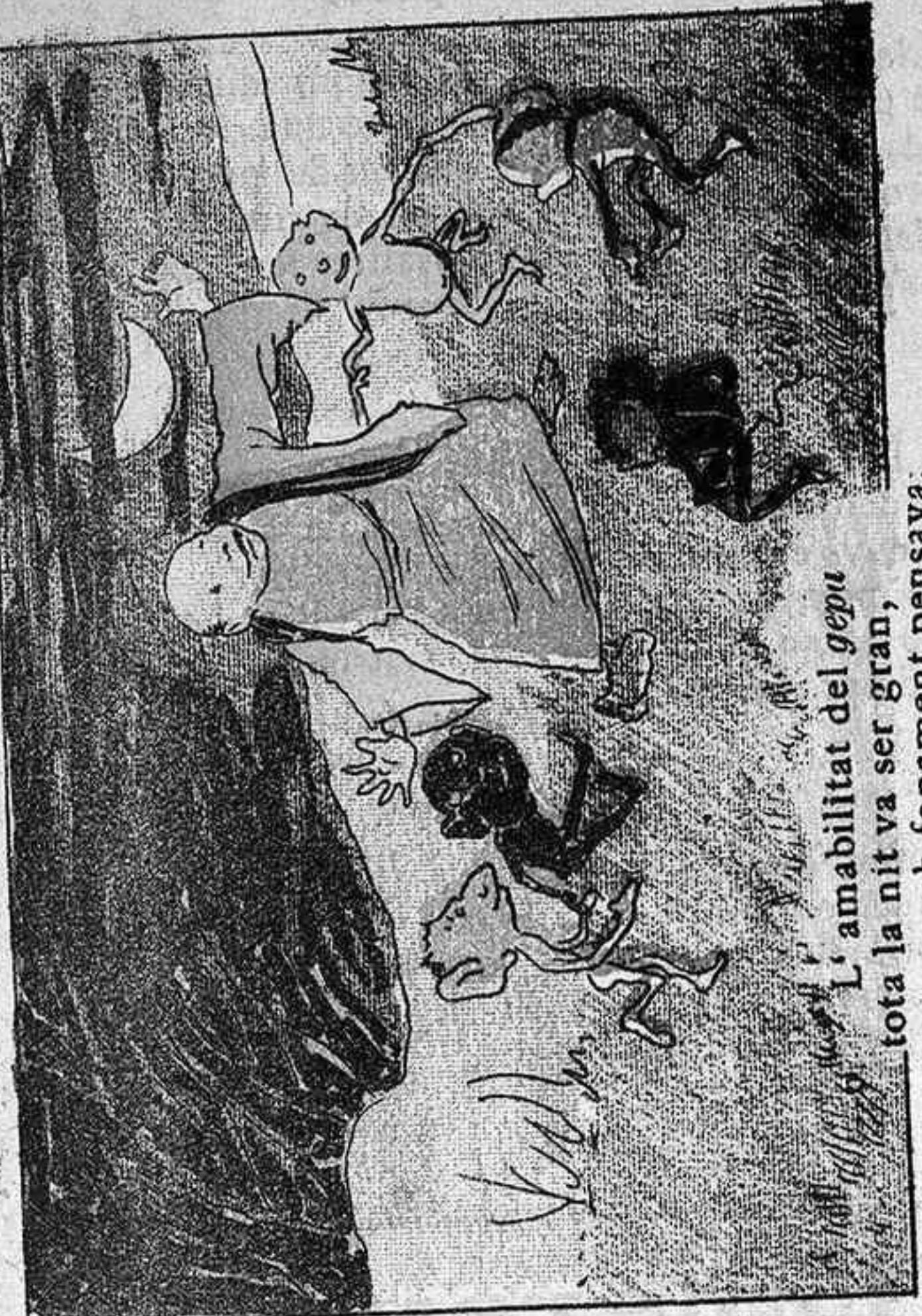
Tink-Son al sortir del bosch
á uns demoniats va trobar
qu' alegres se divertian
en fer brincos y ballar.

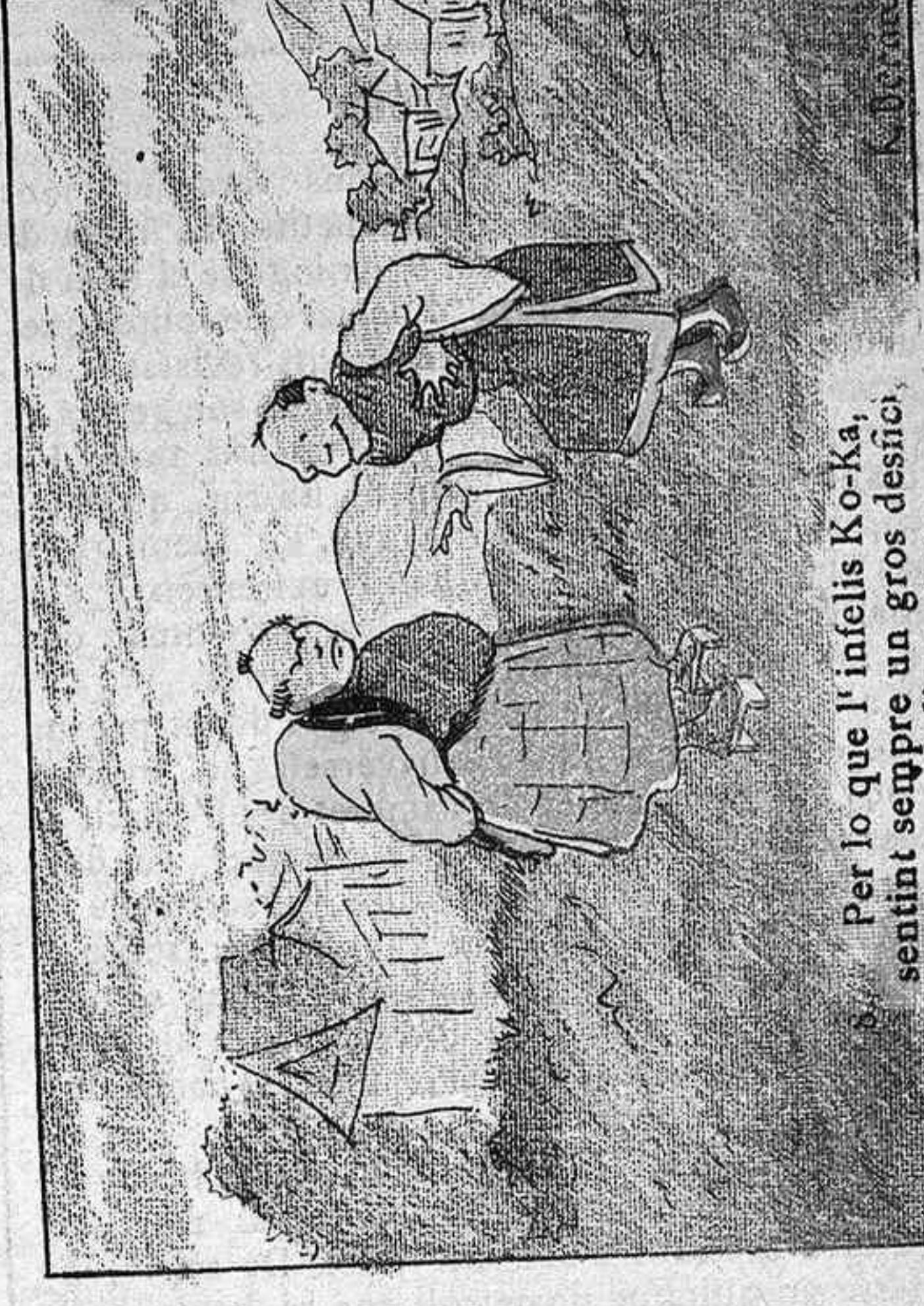
Al véurel aquells dimonis
l' invitau á una sardana...
y Tink-Son qu' es molt pacifich
s' avé á tot de bona gana.

3. Fins que va apuntá 'I nou dia
varen ballar guapament...
yá Tink-Son lo gep tallaren
en senyal d' agrahiment.

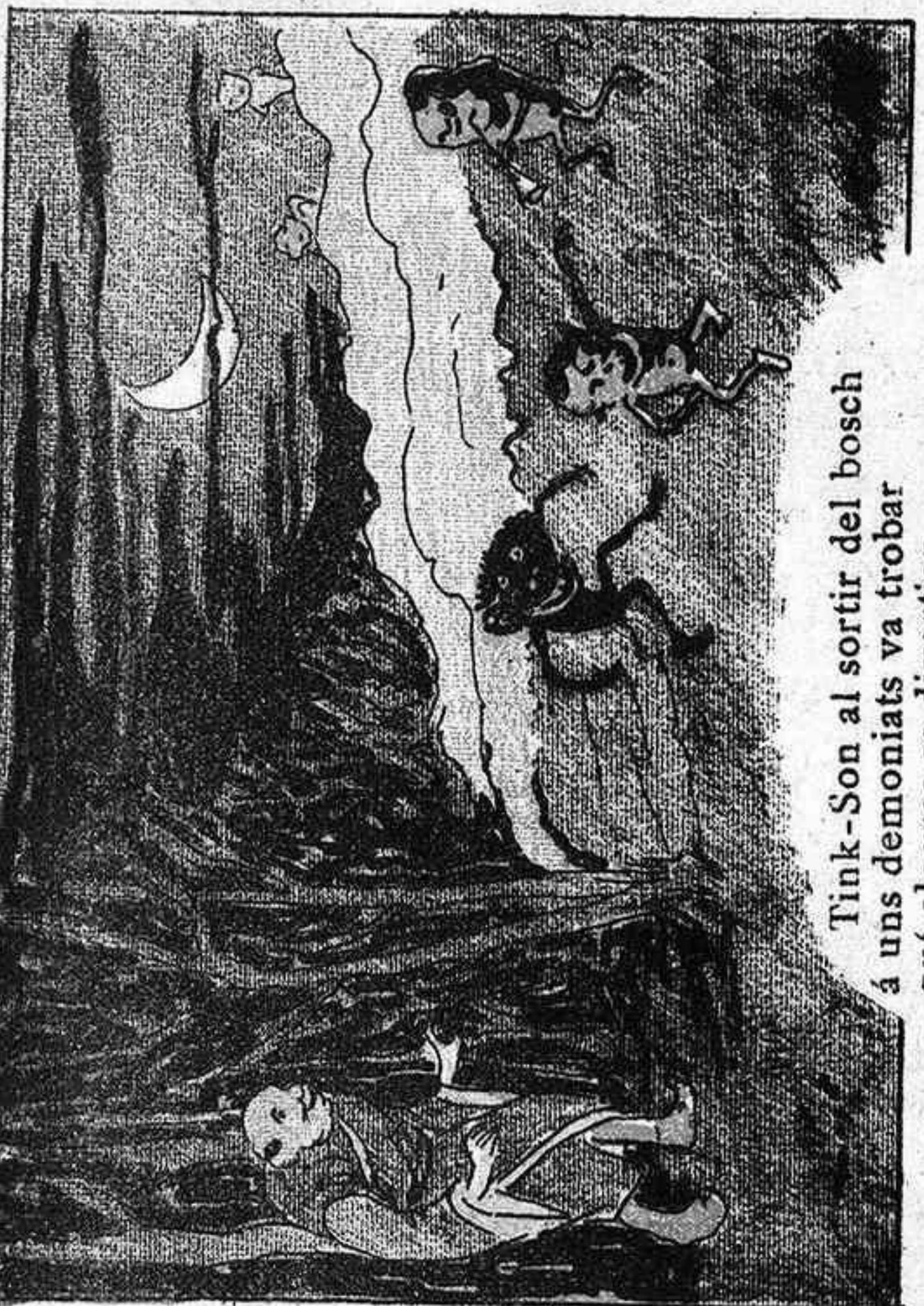
4. Lo gepich Ko-Ka al saber
lo que havia succehit,
va exclamar: [M' en vaig al bosch
tan prompte arrivi la nit]

5. L' amabilitat del gepu
tota la nit va ser gran,
perque ab sonament pensava:
agrahits, me 'l tallaran.

7. Al ser de dia 's hi prega
que 'l illurin d' aquell fatich;
y ells que si: [al verstre li enganxan
la gepa del seu amich!]

6. Efectivament en Ko-Ka
tot just al bosch na arrivat
lo mateix que 'l company seu,
á 'voltarla es invitat.

Per lo que l' infelis Ko-Ka,
sentint sempre un gros desfici,
desde aquell dia va ser
un potxinel-li d' ofici.

MORALEJA: No juegue

ab dimonis, geperuts;

perque si no lo tallan ihueno!

(c) Ministerio de Cultura 2006

LA TOMASA

Curiositats

Noys héroes

L' historia 'ns parla d' accions verdaderament horòicas realisadas per varios petits. La rassa d' aquets héroes no porta camí d' extingir-se si hem de creure las narracions extraordinarias que sobre aquet particular s' han publicat en diferents revistas.

Lo nen Lleonart Weber, ha salvat à son germà d' una mort segura. En companyia d' altres noys, los germans Weber jugaven prop d' un riu, quan tot de cop lo petit va caure á l' aygua. En Lleonart se llença ab valentia al riu, y logra extreuren à son germà. Entre 'l salvador y 'l salvat, no suman deu anys. Lo gran té cinc anys, lo petit, tres.

Un altre exemple de valor ha sigut donat per un noi de nou anys, lo qual va havérselas ab un llop. Dos noys van pararse en un caminet d' un bosch de la Russia. L' un d' ells, rendit de cansanci, va dormir; tot de cop, un llop enorme va sortir de lo mes espès del bosch, anantse á precipitar sobre 'l nen que dormia. Pero 'l company d' aquet, agafant una destral, va donarne un cop tan ferm al morro del llop, que la bestia, gravement ferida corregué à amagarse.

Una nena de 8 anys, també russa, com l' heroe anterior, se trobava travallant prop de sa mare, la qual estava bressant à son fill petit. De sopte, va tmbarse un quinqué de petroli que hi havia en la estancia calantse foch à las cortinas del bressol. La mare s' esvera y crida, y en sa desesperació no atina á apagar lo foch. Lá criatura del bressol corre imminent perill de morir cremada. Allavors, la nena avants dita, agafa un ganivet, puja sobre una cadira, talla las cortinas encesas que cauen à terra, apaga las flamas y posa fi al perill.

* *

Un brodat llarguisim

Se tracta d' una cinta, brodada á la agulla, ab llanas de diferents colors. Aquesta cinta té una llargada de 70 metres — quatre mes que l' alsada de las torres de Nostra Senyora de Paris.

Aquest maravellós brodat, no es sols una obra de paciencia sinó un preciòs travall artístich, Fá uns noucents anys, que la reyna Matilde, esposa de Guillém lo Conqueridor, va donarhi l' últim cop de ma.

L' obra de la reyna es cuidadosament conservada en la biblioteca de la ciutat de Bayeux.

Aquesta cinta representa 'ls episodis de la conquesta normanda, y está dividida en seixanta dos seccions. En la primera 's veu á Eduart lo Confessor donant audiència á Harold; en l' última un grup de presoners desarmats. Cada escena de l' historia de la conquesta d' Inglaterra per Guillém de Normandia esta indicada per una llegenda llatina.

Durant lo llarch número d' anys que va dedicar á aquet travall, la reyna Matilde va brodar 623 personatges, tots ricament vestits y armats 22 caballs, 55 gossos, 505 altres animals, 37 edificis, 41 barcos, y 49 arbres.

* *

Un pres pobre

Llegim que Lledó XIII, que segons diuhen molts està pres y en la major miseria, té una fortuna valuada en dos mil cent vint millions de pessetas, que li produheixen una renda anual de 120 millions.

Vamos, que, entre ell y nosaltres fèm una bonica fortuna.

* *

A la Germania s' apreciava tant la castetat, qu' eran declarats infames los que avants de la edat de vint anys coneixian los plahers del amor.

En molts païssos salvatges -diu 'l Pare Laffiteau— los joves no poden usar del matrimoni, hasta un any després de sa celebració.

* *

Per las lleys de Solón era permés á tot ciutadà denunciar á qui no tingüés ocupació coneuguda.

Entre 'ls gimnosofistas, no 's proporcionava menjar als joves, hasta que donavan compte y rahó de lo qué havian fet durant lo dia.

* *

Epigramas

La Tuyetas planxadora
ab un ferré 's va casá,
pensant trobarhi millora,
y ahir, queixantse esclamá:
—Deixarne vareig la planxa
per no fer aquell vá y vé,
y ara 'l marit ab la manxa
amunt y avall me fá fé.

* *

Buscava un dia un canó
de posá agullas, la Paula,
y regirava la taula
enfadada; y vaig dir jo:
—Que 'l trobi aquí dificulto.
—¿Pot se 'l té vosté?—No, maca.
—Vaya; 'l té aquí a la butxaca,
prou l' hi conech ab lo bulto.

M. P.

Un sereno certa nit
ab un borratxo 's topá,
y al veure 'l lo despertá
y va dirli:—¡Au noy, al llit!
—Qui sou vos? digué ab enfado,
lo quídam, fet un garenó:
—¿Quí soch jo?.... jo só, l sereno.
—Bueno, donchs, jo só 'l nublado.

S. B.

LO SET-CIENCIAS

—Qui sigui confrare,
que prengui candela.—

Lo set-ciencias, es un tipo que 's troba per totas parts; Si van al café allí 'l veuhen, si van al cassino igual y á la fonda y al teatro y al passeig, sempre voltat d' uns quants tipos que l' ascoltan quan ell parla, tot badant.... ¡Lo set-ciencias es son ídol! Com son uns quants ignorant en qual cap, may de la ciencia brillá l' elèctrich esclat, ja 'n tenen prou qu' ilumini sa potència intelectual lo *lum*.... d' oli del set-ciencias.

Veneran sa autoritat y l' alaban y l' admiran.... Si van al café, 'l veurán *ilustrant* tota una taula y en mitj d' ella ab tó pausat un que parla, altres qu' ascoltan dihentli que si ab lo cap.

Si preguntan, ¿de qué 's tracta? los respondrà 'l del costat: ¡Oh, parla 'l senyor Set-Ciencias! ¡Val la pena d' ascoltar!

Ell tots los assumptos toca; Ciencias, Lletres, Bellas-Arts, Política, Tauromàquia y Economía social....

De tot entén; res ignora, tant sab de cols com de naps....

L' assumpto no 'l preocupa, la sola qüestió es parlar, y ho fa ab ayres de sabiesa....

Quan no pot sortir del pas, diu cinch ó sis frasses buydas ó de caixó, retumbants, que si estan mal aplicadas costan molt de pronunciar.

Ell s' inventa las notícias quan li fan falta, puig sab que 'ls que l' ascoltan, no 's miran casi bé 'ls diaris may.

Vé un de la *camarilla* y ho conta á vostés—

—¡Es clar!
ho ha dit lo senyor Set-Ciencias!
—Per forsa ha de ser vritat!

No vulguin jamay portarli la contraria; puig perdrán.
Té uns arguments que convencen,
—¡Perque sí!—¡Perque es vritat!
—¡No pot ser!—¡Es imposible!
—No, no, no, no pot ser may!

Y no 'l fan baixar del burro per mes que li parlin clar.
Per ell ningú dels qu' escriuen sab escriure... ¡ni 'n sabrá!
—Pintors bons?..No cal que'n busquin
—Vol que sapigan pintar?
—De ciencias?..¡Si 'ls sabis d' ara son un remat d' ignorant.
No progressém; son *romansos*!

al contrari....¡fém 'l cranch!
ah, pro 'l dia qu' ell s'hi posi ...
jalló serà progressar!

—¿Saben qui es aquest tipo?
No es ningú; una nulitat.
Si per cás porta levita té una historia edificant:
Va estudiar quan era jove sent sempre carbassejat...

Si 'l set-ciencias porta brusa no li agrada travallar,
puig xerrant, cada setmana pert bastants quarts de jornal.

Es un ídol sense mèrits per la ignorancia aixecat.
Quant mes sos oyents s' abaixan, ell resulta molt mes alt, mirant per sobre la espal·la á tota la humanitat.

Es un tipo qu' aborreixo y quan lo sento parlar sigui ahont sigui, no puch menos d' exclamar tot indignat,
—¡Ah!..Parla 'l senyor Set-Ciencias?
—Ja sentiré disbarats!!

M. RIUSECH

AVIS IMPORTANT

A totes las Empresas periodísticas, Centres de Suscripcions, Llibrerías y Magatzems de Quincalla, etc etc:

Si desitjan á Torelló un corresponsal actiu, honrat, diligent y bon pagador, 'ls recomaném á Miquel Vilardell, establert en la plassa de S. Fortiá n.º 6, ab seguritat que quedaran *ben servits*.

AVIS INTERESSANT

Nostre Administrador cedirá en bonas condicions un crèdit pendent ab un ex-corresponsal d' un poble de la comarca de Vich de 148'80 ptas.

A espavilarse, qu' es una ganga.

Acudits

Havent de nombrar un agutxil en un poble de fora, 'l arcalde posá 'l sèguent edicte:

—«Habiendo d' asér alguatsiles, ago saber á tots 'ls ciutadanos que se veyan cabassos pera agafar una bara y sepan leyer y escribir, que biengan á cala Bila, que trayendo los informes buenos se le dara la plasa de aguatsil.

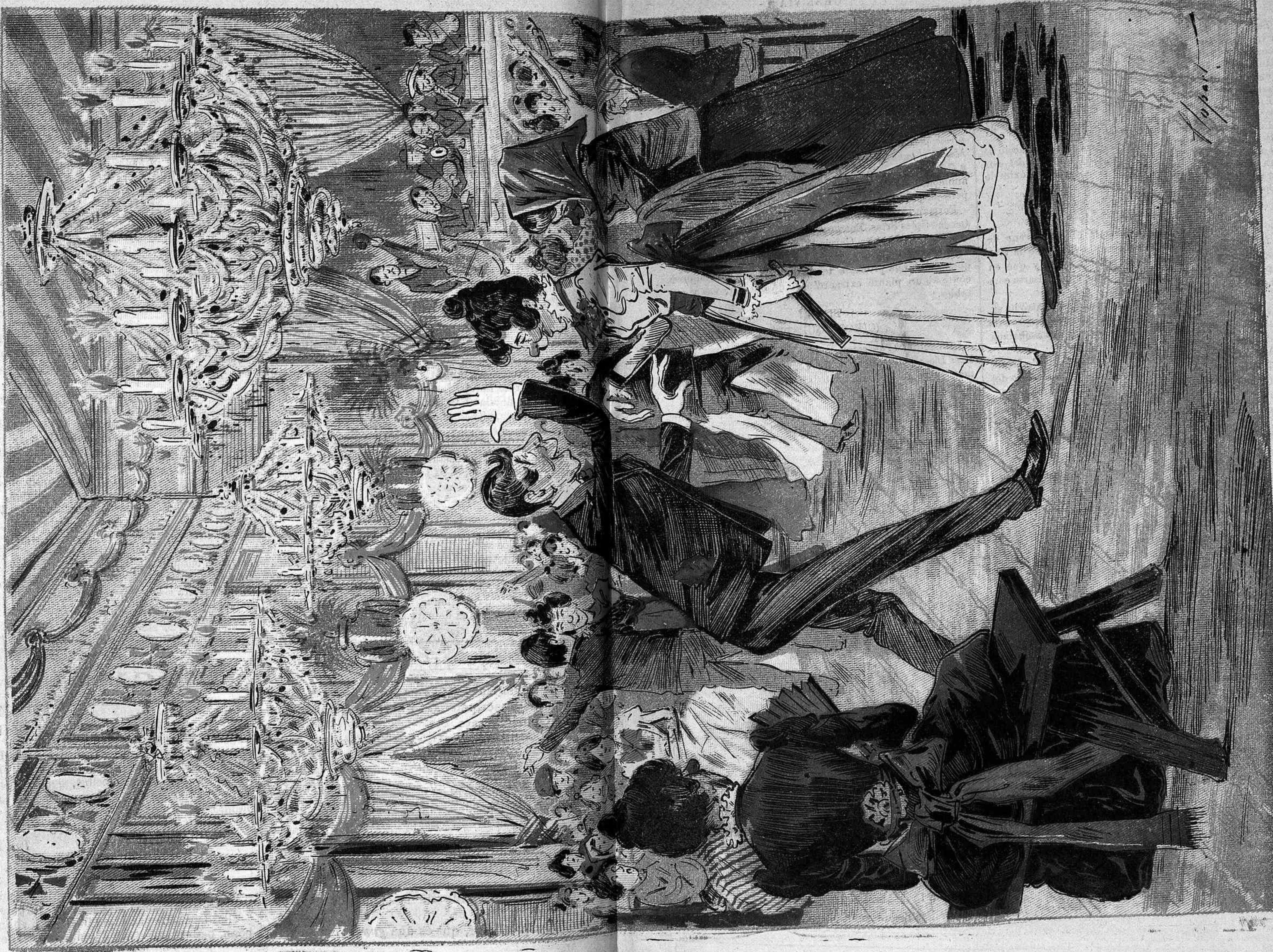
YO EL ALCALDE ABSOLUTO

Pau Bou.

*
**

Un soldat escribia una carta al seu coronel y després de espressarli la seva pretensió, li posava:

«Posdata.—Dispensi que li escrigui ab lo morriò posat, pero es qu' estich á punt d' anar al exercici.»

Res mes pintoresch que 'l ball de socis de Potademula. Al rompre el primer vals baix la bututa del Refilando, cadascú estira ab un grapat à la seva pareta, s'hi enganxa del modo que pot, i vinga re-cargarlar, hi els remenantments coreogràfics que mes hi acomodan! *tant ha fet la marea de cal Grana vestida de canari. contra ab canari.*

TEATROS

ROMEA

Seguint la tradicional costum de tots los anys, dissapte se inaugurarà en aquet teatro la temporada d' hivern ab la companyia cómich-dramática que dirigida per los Srs. Goula, Capdevila y Soler, ne forman part las Sras. Sala, Clemente y Monner y los Srs. Piera, Santolaria, Virgili y Martí.

La obra de inauguració serà la del inmortal Soler, *Lo comte L' Arnau*, s'guit de l' estreno de *La dideta*, original del poeta sabadellenc, Sr. Got y Anguera.

Pera las festas de la Mercé, se prepara la reproducció de las obras de Guimerá *Terra baixa*, y de *La Filla del mar* pera entrada del actor Sr. Piera, y pera dimars próxim lo estreno de la comèdia del Sr. Baró *La nevoda*.

Bon principi hi ha en perspectiva.

NOVETATS

Lo plé fenomenal que hi hagué en la nit del estreno de *La Boheme* en aquet teatro, era senyal evident de la viva ansietat ab que era esperada tan notable ópera y que en los pochs anys que té de vida, ha lograt popularisar-se com no ho sabém de cap altra.

Lo reparto artistich que ha tingut en aquet teatro ha si gut sumament notable ja que las condicions dels personatges s' adaptan perfectament á las qualitats que posseheixen los artistas.

La Sra. De Roma encarregada de la desventurada Mimi, hi doná tot lo relleu degut, distingintse en lo *racconto* del primer acte, esconas del tercer y *duo final* del quart.

Lo Sr. Yribarne, en lo personatje Rodolfo, també hi lográ un triomfo en lo difícil é inspirat *racconto* del primer acte, que á petició dels verdaders filarmónichs tingué que repetir, rebent iguals mostras d' afecte en los actes tercer y quart.

No descompongueren als dos esmentats artistas, la senyoreta Cassandro y los Srs. Puiggener, Serazzi y Rossatto, obtenint tots una verdadera ovació al final de tots los actes.

L' èxit que tant en conjunt com individualment ha lograt, ha sigut sumament extraordinari, ab tot y los *reventadors* que á la nit del estreno hi havia, puig aquets prenen un conjunt com si fos executat per eminencias y això que los preus son sumament mòdichs.

Dimars se posá la antiquada ópera de Verdi *Il Trovatore* es la ópera en que mes s' hi ha distingit lo tenor Sr. Longobardi, havent lograt una ovació en lo *matre infelice* tenint de repetir aquell *allegro*, per l' efecte extraordinari; que causá en lo públich al emetre lo *do de pit*, tant brillant y potent com ho feu.

Molt bé lo secundaren las Sras. Gilboni y Ceresoli y los senyors Aragó y Oliveras.

CATALUNYA (Eldorado)

Conforme se ha verificat en anys anteriors lo próximo dissapte dia 22 tindrà lloc la inauguració de la temporada de hivern ab la notable companyia comich-lirica que dirigida per los Srs. Pinedo y Gil, ne forman part las triples senyoras Campos, Bordás, Taberner y Mendoza y los senyors Nadal, Duval, Capsir, Gordillo y Corbelle.

En la funció inaugural, ademés del estreno de la sarsuela *Maria de los Angeles*, lletra de Arniches y música de Chapi, se posaran en escena *La alegría de la Huerta* que sigue l' èxit de la temporada passada; *Folies Bergères* y *La hija del barba* (obras las dues, favoritas del Sr. Pinedo).

No duptém que ab tan valiosos elements y las obras novas que s' estrenaran en lo teatro Apolo de la Cort, se fará una brillant campanya.

GRAN-VIA

Com ja es sapigut, dissapte próxim se reinaugurará aquet teatro ab la escullidissima companyia cómich-lirica que dirigida per los Srs. Leon y Liñan ha de actuar en la proxima temporada.

Ne forman part elements sumament valiosos que han lograt grans triomfos en provincias, per lo que no duptém que entre nosaltres se refermarán.

Las obras de inauguració son:

Los descamisados, pera debut del Sr. Leon, *La tonta de capote*, pera lo de la triple Sra. Alcacer, estreno de José Martin el tamborilero pera lo de Eulalia Uliberri y *Gigantes y Cabezudos* pera lo de la Sra. Rusquella, artista de gran anomenada y que s' assegura fa una creació del important personatje Pilar.

Forman part de la mateixa ademés dels esmentats artistas, las triples Sras. Entrena, Alvarez, Sanchez y la sens rival característica Sra. Garcia, y los Srs. Recobert, Soucase Gil, Güell, Mendizabal y Periu, per lo que's de creure que se fará una profitosa temporada, ja que la Empresa conta ab un planté extraordinari de obras novas y notables.

TIVOLI

(CIRCO EQÜESTRE)

Los debuts de la setmana han sigut la fada voladora Miss Liesa y lo ilusionista Mr. Venturini, havent sigut sumament aplaudits per la netedat ab que executan sos trballs.

Continuan sent los artistas mimats de la *troupe* Alegria, los clowns Polo ab son gos-caball, lo clown Raphael ab son *deixeple* calculador; la familia Pichel y la elegant ecuyere Mlle. Theresina.

Están en porta nous debuts.

NOU RETIRO

Com que s' esta acabant la temporada, casi á diari se verifiquen beneficis dels principals artistas, que en las sevas *seratas d' onore* reben mostras inequívocas de las simpatias captadas ab son talent.

La causa d' haverse indisposat fa alguns dies lo tenor senyor Grossi, ha fet què s dessin consecutivas representacions de ópera, pero ab tot lo cartell ha sigut sumament variat y del agrado de la numerosa concurrencia que á diari hi assisteix.

Pera avuy s' anuncia lo benefici dels Srs. Visconti y Romeu ab l' ópera *Lucia di Lammermoor* y acte tercer de *I Puritani* y pera dissapte próxim se prepara lo del aixerit tenor cómich Sr. Grossi.

UN CÓMICHE RETIRAT

Bibliografía

De la important revista setmanal titulada *L' Atlántida*, hem rebut las següents obres que darrerament ha publicat en son important folletí:

Lo promés de la Carmela; juguet cómich en un acte y en vers, original de Joseph Pujadas Truch, estrenat ab gran èxit en lo Circo de Masnou en lo dia 5 de Dicembre del any 1897.

Prou comèdia! monòlech cómich en prosa, original de Joseph Asmarats, premiat en un certamen de Figueras y estrenat ab aplauso en lo Centre Recreatiu Berenguer lo dia 15 de Maig de 1897;

Remerciem degudament la atenció.

LA TOMASA
L' ARRIBADA DELS MÚSICS

El trompa de la «FLORA PASTORIL» en busca del allotjament que l' hi tenen senyalat.

¡NOS FEM VELLS!

Veus, Laya, no puch tenirme
y á n' á tu 't passa 'l mateix,
ni tinch ganas d' abrassarte....
¡nos fem vells!

Tan bonica que avants eras...
jo tan rumbós, tan valent,...
y avuy pansits, sens coratje...
¡nos fem vells!

Tos llavis color de rosa
y ton cútis blanch de neu
s' han tornat color de palla...
¡nos fem vells!

Mos cabells negres com moras...
ni un brí n' ha deixat lo temps,
ja no tinch forsa en los brassos...
¡nos fem vells!

Mes n' obstant, Laya, t' estimo
com tú m' estimas també,
puig lo cor es tendre sempre,
á pesar de serne vells.

J. MORÉ M.

¡Olvit!

A mon amich Jaume Moré

L' ausencia causa l' olvit,
canta tothom ab afany.
Qui bé estima may olvida
no olvida may.

Com l' aucellet lo niu busca,
com busca lo riu la mar,
aixís dos cors que s' estiman
se van buscant.

Pot ferne sufrir l' ausencia
pena, tristesa ó dolor,
pot robarnos fins la vida,
may lo recort.

Quan dos s' estiman, l' ausencia,
es tan sols una ilusió.
Un del altre apartats viuhen;
mes no sos cors.

N' es l' ausencia una mentida,
n' es l' ausencia un grós engany,
puig qui de veras estima
no olvida may.

JOSEPH M.ª FELIU.

Lo Sr. Golfin, després d' un engolfament d' un parell de mesos en la Casa Gran, per fi dilluns passat va deixar anar tota una lletania de càrrechs sobre la Corporació municipal.

Desde 'l cap de colla hasta l' últim cunill de guix, encara estan com qui veu visións.

¡Y es natural! Prescindint dels fonaments que puguin tenir los esmentats càrrechs, tothom se pregunta:

¿Y per allí baix están bons?

Lo qual parlant en plata vol dir; l' abnegació d' anar á arreglar la casa dels altres, tenint prou feyna en la propia resulta sospitos de veras.

¿Es que 's tracta de fer una vegada mes alló de *vesten tu, qu' ara 'm toca á mi?*

Si es aixís ni ab deu ni ab vint delegats se fará res.

Aquet joch es ben entés...

Vaja, abur, Sr. Golfin.

Devegadas—parlant en serio—admiro als lladres de camí-ral.

Y 'ls admiro senzillament perque, deixant apart sa acció criminal, ells exposan la pell.

Als que no puch admirar, per mes que m' ho proposi, es als comerciants que guiat sols per l' afany de lucro 'ns serveixen veneno á grans dòssis.

A n' aquets, jo, salvo millor parer, los penjaria.

¡Y com no, si las sevas hassanyas fan posar los cabells de punta.

Tots nos h' m enterat aquets últims dias de las *brometas* dels farinayres.

M' lts d' ells barrejan en la farina un 33 per 100 de sulfat de barita.

¿Y saben quina propietat té aquesta droga dels seus pecats?

La de fer tornar los orins dolsos; aixó es, la de produhir la terrible enfermetat que 's coneix ab lo nom de diabetes, quin desenillás es casi sempre la mort.

¿Qui sab si en Villaverde, que no fa molt se queixava de dita malaltia, va consumir farina d' aqueixa?

Quin càstich s' aplicará als farinayres adulteradors?

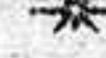
Si nosaltres tinguessim de senyalarlo, ja que contra la la peresa 's recomana la diligencia, contra 'l sulfat de barita recomanariam *lo such de vareta... de freixa*, aplicat á las costellas dels envenenadors.

Potser així farian la farina blanca.

Desde mitxos del próxim mes de Octubre, actuará en lo teatro Nou Retiro, una companyia dramática que dirigida per lo primer actor Sr. Pigrau, ne forman part la notable actriu Sra. Tarés y lo tan aplaudit actor Sr. Fages.

Encare que lo propósito de la Direcció es explotar lo género melodramátich, sabém que 's donarán representacions de las mes celebradas obras modernas, tant castellanas com regionals.

Nostra enhorabona y 'ls desitjém bona sort.

Dilluns van pararse unes 30 f brlcas en nostra regió. Entre 'ls que ja hi havia en vaga y 'ls que desde dilluns no tenen feyna, son mes de 40.000 los obrers que no saben ahont guanyar lo pà que 's portan á la boca (això es un dir).

Mes, no hi ha que assustarse... Lo Gobern está disposat á ajudarlos y al efecte s diu que votará un crèdit de 150.000 pesetas mensuals per mentres duri la crisis.

150.000 pesetas al mes, repartidas entre 40.000 obrers, donan mitjral diari per sostendir tota una casa, puig la majoria dels travalladors son pares de familia.

No es fàcil que durant lo temps de vaga forsosa, pugan nostres obrers criar gayres vicis ab tan famosa subvenció.

Prou feyna tindrán en anarse alimentant ab llevar de nap y escaroleta, com los gafarrons.

Lo qu' es el travallador que durant aquest temps crihi panxa, pot enviarsel á Paris, no per visitar la Exposició de gorras, sinó pera guanyar la primera medalla..; Que la guanya indubtablement!

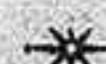
D' alló qu' havíam dit... nyich!

Sembla qu' ara ja no filém gayre dret ab lo comte de Caserta y sembla qu' hem pujat de categoria fixantnos *nada menos* que ab un duch, guapo, jove y arrogant, y célebre al mateix temps per son recent viatje al Polo Nort.

A demés té una ventatja aquest nou pretendent; la de ser fill del malaguanyat (per Espanya), rey Amadeo de Saboya del que tants bons recorts deuriar guardarn 'ls espanyols, si fóssim agrahits.

Inútil crech dir que per part de la nació, la elecció entre un Saboya y un Casserta no es difícil.

Ella dirá, la princesa,
quins dels dos li va mes bé,
y que trihi, 's casi prompte
y no 'ns en parli mai més!

Hem rebut elegantment impres, lo programa de los festetjos que en honor á Sta. Tecla, se celebrarán en la ciutat de Tarragona, los días 22, 23, 24 y 25 del corrent mes.

En dit programa ademés de las correspondents funcions religiosas, hi figurant *pasa calle*, dianas, corridas de toros y novillos, funcions teatrals, fochs artificials, retretas, festas marítimes, alboradas, atrevidas torres per dugas collas de Xiquets de Valls en competencia y actes benéfichs.

Felicitém als tarragonin, y al mateix temps casi los tenim enveja, puig també en los mateixos dias nosaltres tenim la Vergé de las Mercés per patrona y á excepció de las funcions religiosas, en lo demés no hi coneixerém rés.

Gangas de la bona administració que tenim y del bon humor que 'ns domina.

Los coneguts fabricants de mosaïchs Srs. Escofet, Tejera y C.^a han tingut la amabilitat de remetens un exemplar del preciós cartell anunci de sa acreditada industria.

Dit cartell qu' es una verdadera obra d' art, ha sigut dibuixat per lo reputat artista Sr. Riquer é impres en los acreditats tallers de J. Thomas y C.^a.

També 'ns ha distingit ab igual obsequi D. Jaume Brú, duenyo de la acreditada casa titulada *El Oso blanco*, (Arch de Sta. Eularia, 3) casa la mes antiga en peleteria y la que confecciona los últims models de Paris en combinació de las mes reputades casas de dita ciutat.

Lo cartell del Sr. Brú, está confeccionat en los Estats-Units y es una verdadera bellesa litogràfica.

A dits artifices al agrahirlos la deferencia que han tingut vers nosaltres, los desitjém tota mena de prosperitats en sus respectivas industrias.

Se troba en aquesta ciutat de pas pera Paris, nostra pay-sana y volguda amiga, la celebrada mezzo-soprano senyoreta Adela Blasco.

Se 'ns ha dit que tan distingida artista, la qual ha actuat en los principals teatros d' Europa, está contractada pera actuar en lo nostre Gran Teatro, durant la proxima temporada.

Molt nos plauria que 's confirmés semblant noticia, pera poguer apreciar los notables avensos de la senyoreta Blasco, á la que no hem tingut lo gust de sentir desde que seguia sos estudis en lo Conservatori de Música y Declamació del Liceo.

Los boers ja estan ben llestos.

La iniquitat ha quedat consumada. Lo peix gros s' ha menjat al petit.

Los pochs supervivents dels heròichs burghers, resistiran encara algun temps, pero es inútil, anirán morint de consunció y no tindrán mes remey que escapar ó rendirse.

Y luego, que vagin dihent que hi ha un Deu de las victorias, que s'cuya de fer triomfar als que tenen rahó.

¡Valent caragirat lo ta subjecte!

Diumenge á Madrit gran festassa.

'S tractava de pendre l' alternativa dos minyons de 'ls que mes prometen en l' art de Pepe-hillo.

Alló va ser commovedor. Van ferse 'ls dos diestros lo dret de primacia á cara ó creu, y resultà guanyador en *Lagar-tijo*... Haguessin vist quinas llàgrimas, en *Machaquito*....

¡Ni que s' hagués mort son pare!

Un de 'ls detalls culminants de la festa sigué quan 'o ganader volgué estafar al públic donantli un toro que no era de recibo.

Allavors los aficionats unintse com un sol home, anaren á trobar al president y li exposaren ab eloqüencia sobre-humanas queixas, exercint aixis lo dret de petició.

Està vist que lo únic qu' aixeca al poble madrileny y l' escalfa de vritat son los toros.

Li robarán 'ls vots, li estafarán 'l pà, li faran cent mil picardias y ell com si rés.

Lo únic que 'l treu de pollaguera son las banyas. Al estafarli un *morocho* ja se sab... ¡*Sursum corda!*

Se troben entre nosaltres nostres particulars amichs lo acaudalat industrial D. Joseph Ponsa, que com anunciaran sorti pera Paris, Londres y altres punts del extranger en companyia de son neb. t D. Joaquim Ponsa. No duptém que donadas las dots d' intel·ligència que atresoran abdós amichs, haurá sigut la excursió de profitosos resultats.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 16 d' aquet mes)

Joseph M.ª Feliu y J. Moré M.: Està bé.—Redembak: No hi ha dupte que vos é va perfeccionantse, pero lo que 'ns ha enviat aquesta setmana, no acaba encare de satisfernos.

Lo que no 's menciona, ha anat á parar, per diferents motius, al cove dels paperots.

LA TOMASA

LAS FESTAS DE LA MERGE

—¿Festas? Travall jo voldria;
per guanyarme un mos de pá.
¿Festas? Així s' escalivi
squell que las va inventá.

—Per mi, festas, vol dir gresca,
cunills, pollastres, capóns...
Sense festas, no hi hauria
cap avens en les nacions.

K.Bernat
—¿Festas! Una cada dia
s' en hauria de tení,
perque las festas engreixan,
com veuhen, com un garri.